

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 15.—
HEGYED ÉVRE K 45.—
FÉL ÉVRE . . . K 90.—
EGÉSZ ÉVRE . . K 180.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

21. és 25. sz. rendelet (kibővítve).

Mi, Erdélyi csapatok parancsnoka, a katonai igazságszolgáltatás törvénykönyvek 92. és 57. §. II. pontja értelmében, a hadsereg biztosítására és az ország védelmére

elrendeljük:

a Tiszáig elfoglalt egész területre, mely hadművelési területek tekintetű:

1. Rend ellenszolgáknek lesznek tekintve:

a) akik rossz akarat nélkül nyilvános helyiségekben, állomásokon, vonatokon, az utcán stb. közbéli, elterjesztési, becsúszási foglalkozás bármely módon igaz vagy beképzelt híreket, vagy relatív meggyőződéseket a hadműveletekről, a csapatmozdulatokról és helyzetükről, a katonai hatóságok rendelkezéséről, vagy bármely más dolgokról, a román hadseregére vonatkozólag;

b) akik állomásokon, vonatokon találtak, komoly megindoklás nélkül, vagy tologatni, kiabálni foglalkozás és nem foglalkozás tartani a rendre vonatkozólag kiadott utasításokat;

c) akik rossz szavakkal foglalkoznak a román nemzetet;

d) bármely jó akaratú személy, aki levelet, virsnyt, valamilyen szék, vagy más által elterjesztett meggyőződéseket az egyik helyről a másikra szállítani;

e) aki a hadsereg érdekeit szelgáló rendelkezések ellen lép;

f) azok, akik megbatalmazás vagy katonai engedély nélkül, minden rossz szándék kizárásával, titkon vagy nyilvánosan, akár katonai parancs felvétel, akár nem, történet kiírtott helyiségekben elfoglaltak;

g) akik sértő szavakkal foglalkoznak a román katonákkal, a román hadsereget vagy országot;

h) bárki, aki rossz akarat nélkül megmérgezi, vagy megfertőzi kutakat, forrásokat, bármely folyó vagy álló vizet, valamilyen bármilyen élelmiszert;

i) azok, akik kritizálják foglalkoznak a parancsnokság által kiadott rendelkezéseket;

j) azok, akik kivesszik a zászlókat vagy a hivatalok más jelvényeit;

k) azok, akik közbe lépnek vagy mások közbelépését provokálják, hogy megakadályozzák egy letartóztatást, vagy a parancsnokság által kiadott rendelkezések végrehajtását.

l. Ezen rend ellen szolgák a következőképpen lesznek megbüntetve:

Az a), b), c) és d) pontok alá esők meg lesznek vizsgálva hadbíró által, első és utolsó alkalommal egy évig terjedhető börtönnel és 2000 lei-ig terjedhető pénzbírsággal lesznek sújtva.

Amennyiben a), b), c), d), e) és f) pontokban foglaltak elleneszközt a hadbíróvizsgálók által lesznek megvizsgálva és elítélve 3 évig terjedhető börtönnel és 5000 lei-ig terjedhető pénzbírsággal.

Minden a fent említett tettek közül valamelyik közzététel vagy ártalmi szándékkal lesz végrehajtva, a háború alatt már életben lévő törvények szerint lesznek megbüntetve.

3. A rendelet ellenszolgálatának a meghatározását királyi biztosságok, — csendőrtársak és bármely katonai rendőrtiszt végzi.

4. E jelen rendelet, amennyiben lehet, lapok által lesz kihirdetve, ki lesz ragasztva minden községben, hadbíróvizsgálók székelyben, hadbíróvizsgálók, ténylegesen a községekben, községekben és községekben, ki lesz kihirdetve debrecen által is.

E formások megtartását jogkönyvtár állapítja meg a katonai rendőrtársak.

E rendelet büntető hatálya életbe lép 3 nap után a fent említett végrehajtásokkal és azok azon személyek lesznek megbüntetve, akik a három nap után ennek bűné.

5. A 21. és 25. sz. rendelet határozatai, amelyeket szintén a parancsnokság adott ki, de a jelen rendelettel nem egyezők, hatályon kívül lépnek abban a pillanatban, amikor a rendelet életbe lép.

Kiadva Parancsnokságunknál. Nagyszombat, 1919 május hó 12-én.

Erdélyi csapatok főparancsnoka:
Mardareson tábernek.
Vezérkari főnök:
Fanálteson tábernek.

Rendület.

Elrendeli a tényleges parancsnokság, hogy lakosadók a román tiszt érkezését, valamint elfogadását a következmények terhe alatt fenti parancsnokságnál 12 óráig helyi bejelenteni tartoznak.

Tényleges parancsnokság

Azon személyek, akik hamis híreket terjesztenek, az érvényben lévő rendelkezések értelmében szigorúan büntetendők.

Felhívás

A katonailag megszállott terület parancsnoksága hadbíróvágnak rendelete alapján felszólítom alantírottakat, hogy hadbíróvági tárgyaláson — Piac-u. 41. I. emelet. — 51-től 97 sorszámig január hó 24-én d. e. 10 órakor személyesen jelenjenek meg, mertellenkezéskor esetében elővezetettnek s meg nem jelenésük miatt külön büntetés is lesznek sújtva.

Január hó 24.

- 51. Orsz Perenc DMKÉ. épít. 52. dr. Sós Mihály József kir. herceg u. 1. 53. Kóvi Lajos 54. Pesó Mária Miklós-u. 4. 55. Klein Margit Dégenfeld-tér 3. 56. Scheer István Magyar Államias Hitelbank. 57. Rosenfeld Frida Miklós-u. 4. 58. Csoma Sámuel polgármester helyettes főjegyző. 59. Poroszlai László Általános iskola igazgatója. 60. Rappaport Béla Huagária malom. 61. Létai Zoltán Miklós-utca 4. 62. Gerberger Mária Bethlen-utca 31. 63. Létai Mária Miklós-utca 4. 64. Létai Lajos Miklós u. 4. 65. Deutsch Ignác Piac-u. 41. 66. Kaplan Mária Simonffy-u.

- 7. 67. Fried Samu Miklós-u. 4. 68. Grünfeld Stefi Péterfia u. 19. 69. Grünfeld Salamon. 70. Tóth István Hatvan-u. 1. 71. Bechert Manó Piac-u. 48. 72. Karza Elza Egmalem-u. 8. 73. Rosta Mária Piac-u. 59. 74. Dr. Balkányi Miklós Kossuth u. 32. 75. Dr. Szász Adolf Piac-u. 59. 76. Szász Mária Piac-u. 59. 77. Dr. Hegedűs Jenő Piac-u. 16. 78. Propper Sándor Kishegyesi-u. 2. 79. Pasternák Dezső Dégenfeld-tér 3. 80. Mandel József Hatvan-u. 70. 81. Kiss Aranka Fővároskert u. 18. 82. Dr. Nagy Árpád Csapo-u. 4. 83. Kontrek Géza Kossuth u. 4. 84. Hegedűs Sándor Piac u. 34. 85. Holmos Jusztí Jókai-u. 9. 86. Feldheim Hermann Czegléd u. 5. 87. Dr. Kenéz Gyula. 88. Són Ariur Csapó u. 13. 89. Benkő János Korolossy u. 16. 90. Wolfart Vilma Vár u. 3. 91. Emerich Vilmos Arany János u. 51. 92. Striga Anna. 93. Dr. Burger Péter. 94. Dr. Nyíri Ernő Piac-u. 28. 95. Radon Mórné Piac-u. 58. 96. Lindenfeld Aranka Bathány-u. 8. 97. Nagy Jenő.

Debrecen, 1920 január hó 22-én.
Rendőrfőkapitány.

A magyar béke és a szomszédos államok

A román, a jugoszláv és cseh-szlovák delegátusok tanácskozása

Páris, jan. 23. Vajda Sándor román miniszterelnök exposit mondott a románia helyzetről és a magyar békeről. Az expositát Millerand miniszterelnök is végighallgatta. (Dácia).

Páris, jan. 23. Vajda román miniszterelnök hosszasan tanácskozott Benes cseh-szlovák külügyminiszterrel és Pašić és Trumbić jugoszláv delegátusokkal. A tanácskozásnak az a célja, hogy együttesen lépjenek fel Apponyi Albert gróf ellen, ha Budapestről új követelésekkel érkezik vissza. (Dácia).

A Habsburgok

Budapestről jelentik: Az »Uj Nemzedék« jelenti Berliából, hogy a legfőbb tanács a békeszerződés 126. cikkelyében valóban kizárja azt, hogy a Habsburgok a magyar vagy az osztrák trónra visszatérhessenek.

Anglia és a duna ut.

A The Wald című hetilap egyik legutóbbi számában bécsi tudósítója alapján hosszabb cikkben hívja fel az angol közvélemény figyelmét Kelet-Európára a főképp Magyarországra. Anglia az egyetlen hatalom, amelynek presztízse általában Kelet-Európában. Különösen Magyarország keresi barátságát és tanácsot a védelmet vár tőle, felajánlván cserébe gazdag természeti kincseit. Ha Anglia nem használja fel ezt a páratlanul kedvező alkalmat s nem nyújt segítő kezét Magyarországnak és Ausztriának, úgy a ország feltartóztatatlannul újra gazdasági és politikai szövetségbe sodródik a németekkel. Ha egyet jelentene azzal, hogy a kelet felé vívő szárazföldi ut, melyet a háború révén nyitott meg magának Anglia, újra elzártnak tőle s a háború minden áldozata kárba veszett. A cikk így végzi: „A gazdag magyar sikk, belértékétől a

kintve, az Egyiptomba, Mezopotániába és Indiába vezető utat jelenti Anglia számára.

Franciaország budapesti követe

Páris, jan. 23. A Havas-ügy-nökség jelentése szerint Doucet krisztianiai francia követet mint francia főbiztot Budapestre nevezik ki.

Európa gazdasági csődjé Anti-Dumping Bill

Az európai valuták széleskörű suhanása pénzügyi katasztrófával fenyeget. Európa csak úgy állhat talpra, ha termelni tud, csakhog szhoz, hogy termelni és exportálni tudjon, előbb nyersanyagokat kell importálnia. A valutárfolyamok mai állása mellett azonban nincs mivel megfizetni ezeket a nyersanyagokat. Azok az államok, melyeknek devizái lehetetlen árfolyamot értek el, mint például Amerika, Svájc, Svédország, Spanyolország, Norvégia, bármily különbözően hangzik is, a dolgok ilyen állapota folytán éppen annyit szenvednek, mint Ausztria, Németország vagy Franciaország, amelyek valutája elértéktelenedett. Kivételük előtt a váltóárfolyam elzárja a határokat, iparuk megbénul és ha rövid idő alatt a helyzet nem változik, a munkanélküliség rémsé fenyegeti őket az összes szociális bajokkal, a melyeket maga után vonni szokott. Így éppen pénzügyi mértéktelek értékelkedése lesz oka gazdasági romlásuknak, amelyeknek egyes tönelei máris mutatkoznak.

E helyzet ellen természetesen mindenütt védekezni akarnak. Orvosszerű nagy kölcsonöket ajánlanak, amelyet a szilárd valutájú államok, különösen Amerika nyújtanának. A tapasztalat azonban, sajnos, arra tanít, hogy a kormányakciók ezen a téren, ha pillanatnyilag enyhítik is, a végén csak súlyosbítják a bajt. Az angol kormány ki is jelentette, hogy nem akar ilyen enyhítőszereket alkalmazni. A megsértéses orvosoltatás politikája azonban más téren diadal arat. Mindenütt megerősödött a protekcionizmus gondolata s éppen Anglia, a liberális klasszikus hazája az, amely előjár ezen a téren. Védani akarják a fogyasztói cikkek kivételének megtiltásával, amelyeket a termelő külföldön akar eladni. Védani akarják a termelőt oly cikkek behozatalának megtiltásával, a melyet a külföldi termelők olcsóbban szállítanak. Uj irány a tárgyalás az Anti-Dumping Bill. A dumping alatt eddig valamely cégnek, vagy cégnek konszorciumának azt a manővert értették amely a termékeknek rendkívül alacsony áron való vesztegetésével akar valamely ipari ágat tönkretenni s az idegen államban monopol-helyzetet teremteni.

Az új törvény azonban kibárja a dumping fogalmát. Ezért egy bizottságuk joga lenne megtiltani egyes árucikkek behozatalát nemcsak akkor, ha a

termelő országban szokásos árkait alacsonyabb áron vesztegetik őket, hanem akkor is, ha behozataluk valamely angol iparágra veszélyes lehet. Ez utóbbi esetben is lehet engedélyt adni a behozatalra, de csak akkor, ha az importáló cég oly vámot fizet, amely a bizottság véleménye szerint megfelel a behozatali s az országban szokásos árak közötti különbségnek.

Ezzel a törvénnyel, különösen ha kiterjesztőleg alkalmazzák, a szabadkereskedelmi Anglia a protekcionizmusra tér át. Kérdés azonban, hogy az úsők régóta bevált elvaine az a félretovésse meghezza-e a kívánt sikert. A

A nemzetgyűlési választások

Sándor Pál és Szerényi a liberálizmusról

Budapestről jelentik: Sándor Pál pártjának végrehajtó bizottsága a Kereskedelmi Csarnokban pártvacsorát rendezett, amelyen Szerényi József báró volt kereskedelemügyi miniszter is megjelent. A pártvacsorán Sándor Pál hosszabb beszédet mondott.

Gyakran hallatszik a szemrehányás, — mondta — hogy a kereskedelem csak egy bizonyos hitelekezetre nézve jelent előnyöket. A valóság az, hogy a becsületes kereskedelem mindig arra törekedett, hogy minden tisztességes ember számára — vállásra való tekintet nélkül — teret nyújtson. Hogy a keresztény középkereskedelmi foglalkozási ágtól állandóan távol tartotta magát, az csupán annak az ártalmas felfogásnak tudható be, hogy a kereskedelmi pálya inferiorisabb a többinél. Amerika és Angolország haladásukat, kulturájukat, gazdaságukat éppen a kereskedelemről való szabadelvű, demokratikus felfogásuknak köszönhetik.

Beszéde további során a pártvezetéknyilatkozataival foglalkozott. Meleg hangon szólott Kúrtly Lajos báró szavairól, aki az igazi keresztény szeretetet és a termelő munkát hirdette. Szembenáll ezzel a beszéddel különösen Rubinek és Friedrich minisztereké, akik hüllenek lettek régebben hirdett elveikhez. Különösen Rubinre vonatkozik ez, aki most a kigazdák pátrónusának tünteti föl magát, holott egész múltjában a nagybirtok védője, a latifundium exponense volt és mint ilyen, részese a háboru kitorésért való felelősségnek, mert Szerbia az agráriusoknak gazdaságpolitikájukra gyakorolt befolyása következtében vált a monarchia ellenségévé.

Az itt képviselt tisztességes kereskedelmet — mondta végül — semmi esetre sem szabad azonosítani azzal a kereskedelemmel, mely csupán a háborus konjunkturát használta ki, az erkölcsi elvek teljes mellőzésével. Mindig arra fog törekedni, hogy a tisztességes kereskedelem jogai megóvas-

szon és kivétel között kölcsönös viszony van és a határok vagy nyitva, vagy zárva kell hogy legyenek.

A pillanat szükségletei gyakran elfeledtetik a nagy elveket és a nemzetek gyakran saját kárakon tanulják meg, hol van a bölcsesség Európa mai pénzügyi helyzetében nem új korlátokat kellene emelni, hanem a meglevőket kellene eltüntetni.

A forgalom és czere minél nagyobb szabadságát kellene helyreállítani, mert ez biztosítja legjobban a gazdasági egyensúly helyreállítását a gazdasági élet helyes törvényei által.

Anglia példáját valószínűleg más államok is követni fogják.

sarrak s hogy a magyar szabadeívű királyság hagyományainak megfelelően valamennyi polgár egyenlősége biztosítottassék.

Szerényi József báró szólalt fel ezután. Az államforma kérdésében — úgymond — egyedül az a szempont lehet döntő, hogy melyik biztosíthatja legjobban a rendet és a munkát. Ebből a szempontból, legalább a mi viszonyaink között, a nemzeti királyságot tartja legmegfelelőbbnek. A legnagyobb baj abban rejlik, hogy még sokan vannak ma is, akik a világot a magyar glóbusz szemszögéből nézik és azt hiszik, hogy mi az egész világgal dacolhatunk. A valóság az, hogy mi vagy mértékben rászorulunk volt ellenségeink jóindulatára s ezért egyetemesnek kell a széthuzó erőket, mert csak így fordulhat újra felénk a külföld bizalma.

A magyar nemzet, amely mindig liberális volt, a mostani egésszételen áramlatot hamarosan ki fogja küszöbölni magából. A megadóult országban nagy szerep vár a mezőgazdaságra, de a kereskedelemre is és pedig az utóbbira annál inkább, minél nagyobb nehézségekkel kell az iparnak megküzdenie.

Szerényi és a demokraták

Szerényi József báró pártonkívüli programmal lépett fel a Lipótvárosi VIII. választókerületben. A nemzeti demokrata polgárpárt központi vezetősége Bárczy István igazságügyminiszter előkiete alatt tartott ülésén kimondta, hogy tekintettel Szerényi programjára, amely nemzeti is, demokrata is, Szerényi ellen sem állt jeöltet és az ő jelöltségét támogatja. Az erre vonatkozó határozatot Bárczy István Sándor Pál és Ugron Gábor is aláírták.

Azon személyek, akik hamis híreket terjesztenek, az érvényben levő rendelkezések értelmében szigorúan büntetendők.

Uj városrész az Ispotály-lapason

A tanács örömmel üdvözölte a nagyszabású tervet

Annak idején részletesen ismertették Szilágyi János építésznek a városi tanáshoz intézett beadványát, amelyben az Ispotály-lapason elterülő és jelenleg teljesen kihasználatlan Salétrom-laktanya hatalmas területének kihasználására tett ajánlatot.

Az ajánlat szerint a Salétrom-laktanya által elfoglalt területen új városrész épülne, utcákat nyitnának, emeletes lakoházak épülnek, helyet találna az új telepen egy emeletes szálloda és kávéház, valamint egy viztorony is. Az Ispotály lapos ilyen irányú kiépítése jelentős mértékben enyhítené az egyre társheletlenebb debreceni lakás-ínséget.

Szilágyi János építész azt ajánlotta a városnak, hogy engedje át neki a Salétrom-laktanya területét ötven esztendőre. Ötven év elteltével a terület az összes beruházásokkal együtt a városra szállna vissza. Igéretett tett az építész, hogy az építkezéseket még ez évben megkezdi és bizonyos számu lakoházat november elsejéig tétő alá is hoz, ha a város a kért területre négy hónapi opciót ad neki és ezzel lehetővé teszi, hogy a szükséges pénzügyi előkészítő munkálatokat elvégezhesse.

Az ajánlat a mérnöki hivatalhoz került véleményezésre vétett. A mérnöki hivatal azt javasolta a városi tanácsnak, hogy az ajánlatot utasítsa el és utasítsa el Széll István utabban érkezett ajánlatát is, amelyben a Salétrom-laktanya területét egy mábutorasztalos telep céljára kérte tíz évi bérleti időre 7000 korona évi bérért. A mérnöki hivatal szerint sem szabad a hatalmas területet kihasználatlanul hagyni, de a városnak magának kellene a szükséges építkezéseket fogantatni.

A városi tanács behatárolta a megvitatta az ajánlatokat és a mérnöki hivatal javaslatát. Arról, hogy a város maga ilyen nagyszabású építkezésbe fogjon, a mai pénzügyi viszonyok között szó sem lehet. A két ajánlat közül, tekintve a lehetetlen debreceni lakásviszonyokat, feltétlenül az a terv részesítendő előnyben, amely a lakásbiány enyhítését célozza.

Ezért a városi tanács örömmel üdvözli Szilágyi János építész tervét és szívesen megadja neki a kért négy hónapos opciót. Mivel azonban egy rendkívül értékes, hatalmas kiterjedésű városi terület ötven évre való átengedéséről van szó, a városi tanács az opció megadása előtt meg akarja hallgatni a jog és pénzügyi bizottság, esetleg az építési bizottság véleményét is és ezért az ajánlatokat szakvélemény adása végett a jog- és pénzügyi bizottsághoz tette át.

Bardách Dezső gyógyszerháza a „Nap”-hoz Debreczen, Ferencz József-ut 1. sz. Alapított 1820. Az összes gyógyszerek, kötszerek, gyógyszerkülönlegességek, kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek s cosmetikai cikkek teljesen felszerelt legnagyobb raktára.

Igazságügyi ujitások Erdélyben

Nem kötelező az ügyvédi képviselőt — Megszüntetik a közigazgatási bíróságokat — A székhely területének bírál

A nagyzebeni Patria írja: Határozza meg az Erdélyi igazságügyi reorganizáció egy újságíró előtt a kötelező ügyvédi képviselőt mint a demokrácia elveivel ellentétes és a szegény emberek érdekeit sértő intézkedés, majdnem teljesen meg fog szűnni. Csak a felelősségi eljárásban hagyjuk meg a kötelező ügyvédi képviselőt. Mindenkinél tetszésére lesz ez vagy az ügyvédet fogadni, vagy nem. Meg kell könnyíteni a közönség és a hatóság közötti érintkezést, hogy mindenkinél módjában legyen megválasztania a maga igazát megkeresnie.

— A képzés egységesítése nem vihető gyorsan keresztül. Ezért érvényben maradnak a régi törvények és rendeletek. A jogszolgáltatás egységesítése végett általában nagy igyekezettel dolgozunk. Már a jövő hónapban egy nagy ankétot fogunk tartani.

— Az eljárásban néhány módosítást bevezetünk. A törvényeskedésnél a státuszokban (házasági, gondnoksági stb.) valamit a perbevitelnél egyes bírók tárgyalni.

— Megszüntetik a közigazgatási bíróságokat és az ő hatáskörüket részben a községi közigazgatás, részben a járásbírákra fogjuk ruházni.

— A székely területek törvényeskedésénél és járásbíróságainál magyar bíróságot fogunk ki-nevezni, ezzel is bizonyítani akarván, hogy szívesen kívánjuk a nemzetiségi törvény végrehajtását. Így a székelyudvarhelyi törvényeskedés elnevezése Szabó Alajos nevével, aki kiváló jogász és több jeles könyv szerzője. Az asztalalorma munkálatait a legnagyobb részben ilyennek, a bírák a legnagyobb igyekezettel és önmegtartóztatással dolgoznak. Bejárják a falvakat ebben a kellemeiben és az emberek nagy áldozatot hozva a közigazgatás.

— Sok magyar ügyvéd van, aki nem tevékeny az esküt s most kéri az ügyvédi kamarába való felvételét. Az esküt felvendő ügyvédekre nézve a felvétel sine qua nonja lesz a román nyelv tetszése.

Azok személyek, akik hamis híreket terjesztenek, az érvényben lévő rendelkezések értelmében szigorúan büntetendők.

Ügyeletos gyógyszertervek
Székelyudvarhely — Erdélyi
Jászvásár — Marosvásár — Gyulafehérvár — Csíkszereda — Csíkszereda — Csíkszereda — Csíkszereda

A debreceni rendőrök kinzója a törvényszék előtt

Novák Károlyt négy évi fegyházra ítélték

A debreceni törvényszék ötös tanácsa Nagy Kálmán dr. ítélőtáblai bíró elnöklésével ma tárgyalta Novák Károly szabadságvesztés büntetését. Novák a kommunista vörös katonája volt. Mégis, amikor fiatal ember. Mindössze 25 éves, azonban már akkor, amikor uralembereket a kommunista, meg volt a szükséges kvalifikációja ahhoz, hogy a kommunista pártban legyen. Több ízben volt büntetve rendőri kihágásokért. A debreceni törvényszék két és fél évi börtönrre ítélte rablásért. Verakodó természetű, szenvedélyes alkoholista. Vékony, nyári ruhában vezet a szuronyos foghózárra a bíróság elé, úgy, ahogy sugársugárban volt öltözve, amikor a rendőrség letartóztatta. Asztal fogásban van.

Az államügyészség hat rendbeli zsarolás vétsége, tizenkét rendbeli személyes szabadság megsértésének vétsége, izgatás vétsége, lopás bűntette miatt emelt vádat ellene. 1919. április 19-én a rendőrség ellenforradalmi utáni a rendőri alkalmazottakat fogdosta össze mint vörös katonát, nyolc másik vörös katonával társulva együtt.

A vádirat leolvastása után az elnökök megkérdezték tőle:

— Megértet-e a vádat? Büntetés érzi magát?

— Nem érzem magamat büntetésnek — jelenti ki határozott hangon, aztán emondja, hogy a vörös katonája.

— Mikor lépett a szocialista pártba?

— Nem voltam benne semmilyen pártban!

A debreceni rendőrség egy ponton ellenforradalmi utáni következő napon a direktorium vörös katonákkal együtt a rendőrök és rendőrtisztviselők fegyvereinek elvételére a vádolt. Kimentek Nagyszombaton korával az Arpád térrre, ott a Kiszfére kórházban előbb bepöccsöltek, aztán berzárták a munkahelyre.

Hogyan történt a fegyverzés?

A tanúk vallomásaiból kiderül, hogy milyen volt ez a munka. Papp Lajos dr. rendőrfelügyelő az első tanú. Nagyszombaton délután a Csorényi színházhoz volt beosztva ügyeletessnek. Ott hallotta a hírt, hogy a rendőrök felvonultak, nem hajandék a harcra menni. Mire a rendőrök a rendőrségi épülethez értek, — úgy dőlték át a fejük, hogy lehetett — puskaropogást hallott, erre beosztva a színházhoz es felment a rendőrségi épületbe. Nagyszombaton reggel fél hét tában megjelent a tanú a kávéház fegyveres vöröshar Ludmán Ferenc vezetésével. Ezek között volt a vádolt Novák Károly is, revolver volt a kezében, amelyet reá fogott Papp Lajosra és rázást:

— Adja ide az összes fegyverét, mert mindjárt lelövöm!

A rendőrkapitány átadta szelvényes fegyverét. Novák Károly ittas volt, féltékeny kiabált:

— Az éjszaka harc volt a gyilkos rendőrökkel, de ki is lőttük őket mind! Nyolcvan hatottunk van, ezt mind a rendőrök csinálták!

— Ö a fegyverét kért a pisztoly átadásáról.

— Irja meg! — mondta Ludmán.

— Leültem és egy darab papírra írni kezdtem: Elismerem, hogy dr. Papp Lajos... Ekkor Ludmán kikapta a kezemből a tolat és áthúzta a ért.

— Nincs már doktori! Réssz időre járnak a doktorokra! — kiáltotta.

— Folytattam tovább az írást: ...rendőrfelügyelő.

Ludmán rám rívalt:

— Miga már el van csapva, nem rendőrfelügyelő!

Másfélmillió korona és az aprópénz

A következő tanú Bardócz András rendőrfelügyelő. Elmondja hogy Novák Károly és társai ná a is megjelentek, felkutatották a lakását, elszedték fegyvereit. Amikor távoztak, az előszobában megölték Novák az ő rendőrségét, amelyen az akkor kötelező vörös szalag volt. Lekapta a sapkát és letépte róla a vörös szalagot:

— Ilyen ellenforradalmárnak nem szabad ezt viselni!

Éjféli 11 órákor letartóztatták a tanút és a megfeszítésre vitték Héjas elé, aki a rendőrség pézszét követte tőle. Körülbelül másfélmillió korona volt nála. Kénytelen volt átadni. Héjas az ezreseket kiválogatta, a többire azt mondta:

— Az apró pézszel nem lövöldöm!

Végül elmondja, hogy a rendőrség jól ismerie Novák Károlyt, sok baj volt vele, a lopott dolgokat annyira el tudta rejteni, hogy senki sem tudta megtalálni.

A letartóztatott rendőrök

Zöld János rendőrnek nemcsak a fegyverét vették el, hanem le is tartóztatták. Az ő vallomása szerint Novák Károly vádolt a letartoztatott rendőrök előtt kijelentette:

— A főkapitányotok már lögt! Ti pedig 11 órákor lesztek lelövöldözve!

Kulcsár Sándor rendőr-ellenőrt, Pápai Sándor polgári rendőrt hallgatta ki e után a törvényszék. A vallomások szintén terhelők.

A vádolt már unja a sok szembesítést. Amidőn az elnökök megkérdezi, mi a megjelzése a tanuvallomásra, vallat vonva mondja:

— Az az igaz, amit ők mondanak!

Kácz Gábor rendőrelőőr vallotta, hogy őt Novák elen-

gedte a letartóztatásból. Péntek László rendőrségi irnok elmondja, hogy a felhívásra ő is beozogáltatta a fegyvereit és az egyikről azt mondták, hogy abból lövéseket tet. Ez ellen a tanu védekezett. Novák Károly azzal hallgattatta el, hogy egy fegyvercsinórt dobott a nyávara:

— Ha még egy szót szól, végel!

A tanu éppen egy fogas alatt állott s megijedt, hogy fölakasztják, nem szólt többet egy szót sem.

Szereposere

Majda Kálmán rendőrségi fogházőrmester arra tett vallomást, hogy Novák, aki addig gyakran volt a fogházba zárva, a kommunizmus idején szerepet változtatott és az ő parancsára zárt be két tuzi a fogházba.

Az elnökök: A kommunizmus előtt volt sok dolga a vádlottal?

A tanu: Majdaem minden harmadnap!

— Mindennap elnök ur, minden-nap! — mondja elkeseredetten a vádlott.

Polgári Miklós gazdálkodó arra nézve tett vallomást, hogy a vádlott ételt kért tőle. Száraz kolbászt adott neki, ne bort mert neki adni, mert akkor el volt tiltva.

— Hol az az ember, aki miatt nem mer nekem bort adni, lelövöm! — kiabált Novák Károly.

Néhány tanu után Thonbócz Elemér rendőrfelügyelőnek tett vallomást. Reá vonatkozólag Novák Károly a következő kijelentést tette, amikor a fogházba vitték:

— Hová viszitek azt az embert, talhoz kell állítani és lelőni a gaz kutyát!

A mag nem jelelt tanuknak a vizsgálóbíró előtt tett vallomásait a jegyzőkönyvből olvas-sák föl, aztán a perbeszédre került a sor.

Az ítélet

A törvényszék délben három-negyed 1 órákor hirdette ki az ítéletet, amely szerint a bíróság Novák Károlyt két rendbeli zsarolás bűntettéért, tizenkét rendbeli személyes szabadság megsértésének vétségeért és izgatás vétségeért négy évi fogházra ítélte. A vádlottat a büntetés foganatbavétele végett a törvényszék átadta az államügyészségnek, miután az ítélet ellen perorvoslatnak helye nincs.

A török béke

Róma, január 17. Páris táviratok jelentése szerint valószínű, hogy Franciaország nem járulván hozzá Angliának Konsztantinápolyra vonatkozó állásponatjához, teljesen Osztrómaghoz fog csatlakozni. A nemzeti sajtó hangoztatja, hogy Franciaország igyekszik jobban saját érdekeit, Osztrómag követelése pedig gyűlöletmaskedjék a szövetségesek főtanácsában.

Cipők a legszebb és legjobb kivitelben készen és méret után. Lack, bagaria, sevro és box bőrből legelősobban beszerezhetők **GRÜNWALD** cipőüzeme

Terrorista zászleálijparancsnok a bíróság előtt

Egy volt debreceni huszártiszt támadója

Budapestről jelentik: Scharfstein Geza 27 éves kereskedősegéd a proletárdiktatura kitörése után beállott a Banditőparancsnok vezetésével álló terrorcsoportba, ahol mint zászleálijparancsnok működött. Emiatt az államügyészség gyilkosság elkövetésére irányított szövetségbe való beletérés bűntette miatt emelt ellene vádat.

Scharfstein 1919 április 21-én fegyveres katonák kíséretében berontott D'Orsay Ede gróf volt debreceni honvéd huszárkapitány budapesti lakásába, ahol a cselédsegét megölték, tenyegette és el akarta hurcolni a huszárkapitányt, aki azonban szerencséjére nem volt otthon. Scharfstein Géza nem akart engedni, hanem eltiltózni és ezért a kapitány apját, d'Orsay Olivér nyugalmazott ezredeset bekísértette a Batthyány palotába Csernyhez, ahonnan a Markó utcai fogházba viték. Az öreg azonban másnap mégis megszabadult.

A bíróság a mai tárgyaláson az ügyészség minősítését nem fogadta el, hanem sanyargatás személyes szabadság megértése miatt vonta Scharfsteinét felelősségre.

Az „Imperator“ angol zászló alatt

Öt napi késés a rossz szél miatt

A német hajóépítés nagy büszkesége volt az Imperator, a világ legnagyobb személygépjárműje, amely 1913. tavaszán tette meg első útját Hamburgból Amerikába. Szemben a Cunard Line 42.000 tonnás Aguilantával, az Imperator 52.000 tonnára épült. 1180 fős létszámra van szüksége az Imperatornak és több mint 4000 utasnak ad helyet. Az Imperator táncterméről, uszodájáról, sportterületéről, könyvtáráról, kórházáról annak idején bőven beszámolt az egész világ sajtója. 97.000 löterő hajóna a rekordhajó négy propellerjét.

Németország nemzeti büszkesége volt az Imperator, amely most újból megkezdte az Atlanti ocean átszélését, de angol és nem német zászló alatt, hiszen Németország meg a legverszűnői szerződésben kénytelen volt lemondani összes 1000 tonnánál nagyobb kereskedelmi hajóiról, kárpótlásul a buvárnajok által elbűváltított hajókért. Southamptonban kötött ki az Imperator, nem pedig Hamburgban, öt napi késés miatt. Hat nap helyett tizenegyig tartott az útja, roha Smith kapitány szerint az időjárás nagyon kedvező volt.

A késést a gépnek hibás funkcionálása okozta, amelyet a rossz minőségű szén idézett elő.

New Yorkból indult el az Imperator és New Yorkban nem tudott olyan szénhez jutni, amelyre gépeit berendezték. Ennek legújabb tünete alig van a világgazdaság nehéz krízisének.

280 milliárd frank az európai egyensúly helyreállítására

Párizs, jan. 23. Londoni jelentések szerint Sir George Paish, Anglia pénzügyi képviselője, aki most érkezett Amerikába, valóban 280 milliárd franknyi hitelt fog kérni az európai egyensúly helyreállítására. Azt javasolja, hogy az említett összeg erejéig nemzetközi kötelezvényeket bocsássanak ki, amelyekre a népszövetség tagjai vállaljanak közzségeket. A kötelezvények 4% kamatot hozzanak. A visszafizetés 40 év alatt történik meg. Azt hissi, Anglia 10 milliárd frank erejéig vállal közzségeket. E kölcsönből 80 milliót nyereségmentesen, 80 milliót az elusztított területek újraépítésére fordítanak, a fennmaradó részt pedig külföldi kölcsönök visszatérítésére használják fel.

A világ helyreállításának feltételei

Bukarest, jan. 23. Londonból jelentik: Henderson Arthur, volt munkásmintázter a „Manchester Guardian“ napközletében Európa gazdasági helyreállítására vonatkozó tervet. A terv alapvető megfontolások Keynesnek, a párizsi gazdasági tanács angol delegátusának terveiivel. Azonnali fogantatandó intézkedések lennének ezek szerint:

1. Nemzetközi kölcsönök az élelmiszerek és elrendő anyagok beszerzésére és szigorú övönintézkedések a kölcsön minden jogtalan felhasználása ellen.
2. Bizétkötes Oroszországgal, mindenemő bionadnak a megszüntetése és a kereskedelmi korlátozások eltávolítása.
3. A munkások képviselőinek közreműködésével nemzetközi gazdasági tanács létesítése. A tanács legyei fájogositva arra, hogy megvizsgáljon minden gazdasági szűkösöket. Kapjon felhatalmazást arra, hogy némasi intézkedéseket megtegyen a szomszédos Bizonyos esetekben pedig legyen meg a hatalma is, hogy ellenőrizze a szűkösű anyagok szállítását, mint például a széné, melynek hiánya általánosnak mondható.
4. Legalább tíz évi időre olyan egyetemesi letételese a szövetségesek által a gazdasági politikai szimponion. Irányított államok között, amely a szabad cserelorgalmat biztosítja. Továbbá biztosítani kell Németországot, hogy a leihirngai ásványerőket egyenlő feltételek mellett igénybevehesse.
5. Az együttműködő nemzetközi ipari vállalatok támogatása, főképpen ott, ahol azok tevékenységének erköcsölyedés lenne a következménye.
6. A háború okozta károk helyreállítása szemponyjából Németország teljesítőképességének azonnali felbecsülése.

lyára gépeit berendezték. Ennek legújabb tünete alig van a világgazdaság nehéz krízisének.

A németek pénzzel teszik a lábukat józásoknak

London, jan. 24. A Daily Express jelenti Párisból: A németországi reparációs bizottság figyelmét felhívták arra, hogy a németek, belga hivatalos értekezések szerint, Svédországban és más semleges államokban nagy ló- és szarvasmarha-eladásokat eszközölnek. Ezzel a marhállományukat vonják ki a jóvátételi bizottság rendelkezése alól. A vizsgálat megálapította, hogy Németország nagyszámu szarvasmarhát exportált, úgy hogy a bizottságnak köbe kellett lépnie. Ez a felidés különösen azért érdekes, mert a párisi német delegáció kijelentette, hogy a szövetségesek követelésének a mezőgazdaság szükségletei és a lakosság élelmezése miatt nem lehet eleget tenni.

A bolgár zavarok

Bukarest, január 23. Szófiából jelentik, hogy a bolsevista mozgalom tovább terjed. A sztrájkolókat az orosz bolsevisták pénzzel segítik. Stambulban a sztrájkosok minisztereinek elfogadott parancsot adott ki az összes bolsevista vezetők ellen, akik közül eddig ötvenötöt tartóztatnak le. (Uccia.)

HIREK.

Vasárnap ienteliszteletok
A református templomban vasárnap, a h. 2. sz. az ienteliszteletet végzik: a Nagytemplomban délután Konrad Zoltán s. lelkész, délután Konrad Zoltán s. lelkész; a Kistemplomban délután Szele György lelkész, délután Juhász Ferenc s. lelkész; a Kossuth utcán templomban délután Mezey Béla s. lelkész, délután Nagy István s. lelkész; az Árpád téri templomban délután Amassy Márton s. lelkész, délután Amassy Márton s. lelkész; az Ipolytői templomban délután Kovács János választmányi lelkész, délután Marton Szador s. lelkész; a homoró közti imaházban délután Juhász Ferenc s. lelkész.

Délután 11 órakor 6-12 éves gyermekeknek vasárnapi iskola a ref. főiskolai iskolában és az egyházi tanácsok terében, továbbá ezek osztályaiiban (Kassán u. 75. és Kanda u. 7. sz. a.) Budapestnek fél 12 órakor Kossuth u. 30. sz. a., délután 2 órakor az Ipolytői templomban lévő Diakolostva otthonában, a Nyilas téri iskolában és a Vargák r. (Keleti sor 5. sz. e.) a kótelei gyermekek részére.

Vasárnap délután fél 4 órakor a Kossuth téri Magyar Szövetség terjé összejövetel a ref. egyház tanács-terében, Egyetem 17. sz. a.

Az egót utv. ev. templomban vasárnap délután fél 11 órakor Uray Sándor ref. lelkész vezeti az istentiszteletet. Tekintettel a viharra a szűkösűre, a szenteliszteletet 8 órakor kezdődik.

A városi közgyűlés előkészítése. A törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlésének napirendjére tűzött ügyek előkészítését a jog- és pénzügyi

bizottság a hó 24-én, szombaton délután 3 órakor tartandó ülésén folytatja. Az ülés fontosabb tárgyai: Kórházi segédorvosok háborús segélye. Behelyettesített alkalmazottak családi pótléka. Kegydíjak drágasági segélye. A pénzügyetkek kerése a fehérvári bankjegy kölcson után kamattérítési tárgyában. Gyémántár 1917. és 1918. évi számadási mérlege. Az Apolló mozgházhoz előterjesztése a mozgó ügyében. Főszámvévő javaslata a kávéházi adó tárgyában. Zeneiskolai tanárok nyugdíjügye.

A fakompetencia. Az erdőhivatal fokozott kitermeléssel lehetővé tette, hogy a számvédegség az 1918. évről fakompetenciát kiutalassa. A kompetencia fát a nagyerdei vágásterről utalják ki.

Az új bukaresti francia követ. Bukarestből jelentik: Sait Auaira márkli francia követet Varsóba neveztek ki, ahová a hónap végén utasít el. Bukarestbe a mostani Haszoni követet nevezik ki Saint Aulaire utódjává.

Házasság. Halländer Antal és neje tisztelettel meghívja rokonait és jó barátait kedves Paula leányuknak Schönfeld János urral a hó 28-án d. u. 3 órakor Suv utca 12. szám alatt Katz Zsigmond ur lakásán tartandó egybekelési ünnepsélyekre. (Mindenköln értesítés nélkül.)

Hentesek és mészárosok figyelmebe. Értesítjük a henteseket és mészárosokat, hogy a közbiztonsági igazsághoz benyújtott árjegyzéket nem hagyom jóvá. A hó 24-től kezdődő az I. oszt. marhaszű kilójt 26 koronánál, a II. osztályt 22 koronánál, a borjubust 25 koronánál; az I. osztályu diaróhust 26 koronánál, a II. osztályt 16 koronánál, szalonast 40 koronánál, a seréssit 45 koronánál drágábban nem árszathatják. Eset az árat továbbit intézkedésig maximális árként megállapoz. Debrecen, 1920. január 23. A polgármester helyett: Zöld tb. tanácsnok.

Foch rendelkezik a németországi orosz foglyokról. A „L'Humanité“ jelenti Berlinből: A „Frankfurter Zeitung“ szerint Foch marsall elrendelte, hogy a német kormány azonnal köldje Denikinhez azt a hadifogságban lévő huszonégy orosz tisztet és 157 orosz katonát, akik jelenleg Dacziában vannak. Ezek a hadifoglyok hazaszállításukra vártak, amibe a német kormány beleis egyezett. Hazaszállításuk azonban nem történhetik meg az entent beleegyezése nélkül, amely Denikin javára rendelkezett.

Azok, akik kamis hirokot terjesztettek, az érvényben lévő rendeletek értelmében szigorúan büntetendők.

Williamson szűkösű vágó legkomplikáltabb munkákat készít és javít Földvári elektrotechnikai gyára Széchenyi utca 55.

A közellátási hivatal ártatlansága. A régálic beszerzése tárgyában megjelent hírlapi közlemény kiegészítésül közli a hivatal, hogy az általa beszerzeni szándékolt régálic nem érinti a városi számvédelem által rendszeresen eszközölt hatósági kiosztást. A hivatal ezen felül főleg nagyobb termelők részére, kik annyit a számvédelemtől nem kaphatnak, amennyire szükségük volna, kívánja a szükségletet biztosítani. Azok jelenték be tehát igényüket a közellátási hivatalnál, kiknek legalább 100 kg régálicra van szükségük, amely alkalommal 100 kg-ként 2000 korona hozzávetéleges ellenérték fejében a pénztárnál letelepítendő. A hivatal minden lehetőséget elkövet, hogy a bejelentett mennyiséget beszeresse, de természetesen azért felelősséget nem vállal.

Ejpusztult falvak és városok. A „L'Orient” jelenti: Mexikóban nagyon heves vulkánkitörés volt a Cerro de San Miguel hegyen, amely Cordova közelében, Vera Cruztól keletre fekszik. A hegyből, amely a szó legszorosabb értelmében ketté vált, hirtelen lázárdat tört ki. Az izzó láva, melyből kénes gőzök szálltak föl, a sik-ságra hőmpolygott. Utjában mindenütt elöntötte a falvakat, a tanyákat, a vetéseket. San Miguel városa, mely a hegy lábánál fekszik, majdnem teljesen elpusztult. Kétszáz lakosa eltűnt. Calcahuollos városból, ahol a láva rombolása szintén óriási volt, ötszáz halottat jelentenek. Az áldozatok számát az elpusztult falvakban még ismerik.

A kivénült erdőőr. Erdékes indokollással kérte nyugdíjazását Módis Mihály városi erdőőr. Még csak 59 éves ugyan, de annyira beteg, hogy szolgálatot nem teljesíthet. Szomorúan mondja el nyugdíjazási kérvényében: „Szememet a kor, lábamat a hülés és a spanyol betegség úgy megrongálta, hogy magam érzem, hogy szolgálatra

alkalmatlan vagyok. Ha cirkálás közben magamnál fiatalabb csempészt talállok, az megszállad előlem és nem érem el, kigunyol, kikacag. Amikor távolabb ér a tolvaj, mire én oda cammogok, másik fát vág ki, egy másik fatolvaj meg az előbb otthagytott fát vágja ki. Ezek az állapotok nekem sok keserűséget, erdszemnek pedig sok bosszúságot okoznak. Kénytelen volt az erdész mellém segítséget adni, de az is olyan, mint én és ketten sem teszünk annyit, mint én tettem évekként elszeltem!” A nyugdíjellenőrző bizottság méltányolta az elkeresedett erdőőr indoklását és Módis Mihályt 27 évi szolgálat után nyugdíjazta.

A francia internáltak segélye. Még a világháború alatt Debreczen városa többek között 984 korona segélyben részesített két francia internáltat. A belügyminiszter e segélyt a városnak megtérítette, a pénzügyigazgatóság azonban az összeg átadását megtagadta azzal az indokollással, hogy az erre vonatkozó miniszteri rendeletről nem tud semmit. A számvédelem most eredetben bemutatja a kérdésszerűen a támaszkodó pénzügyigazgatóságnak. — Ugyancsak nem fizette ki a pénzügyigazgatóság a városnak a szegényházban ideiglenesen elhelyezett beteg katonák eltartási költségeiként felszámított 2172 koronát sem azzal az indokollással, hogy nincsen pénze. A város, amelynek szintén nincs pénze, kénytelen lesz várni, amíg az állampénztárral esoda törtérik és pénze lesz.

Patkányméreg. A pestisről közölt ismertetés után a közönség lázasan fogott hozzá a patkányirtáshoz. A tisztviselői hivatal közli, hogy akiknek patkányméregre van szükségük, forduljan az illetékes kerületi tisztviselőhöz, akitől megkapja a szükséges utasításokat és a patkányméreg receptjét.

A püspök atyafisága.

— Regény —
Írta: Iványi Ödön. (39)
— Hanem a lányokkal igen, vénül a gyerek a kezd válogatós lenni... A gróf csunya, irigy nevetésbe tör ki a Géczy Gyuri kíváncsi, faggató hangon esett neki:
— Mi az? Valami új? Teringgett; hadd hallom én is... Vége volt az előadásnak. Bacsóék kissé visszamaradtak, hogy a tolongást elkerüljék. Mikor a kijáratához értek: találkoztak a fiatalokkal, akitől Kanut tüzet kért. A fiatalember a szemébe buzott kalap alól oldalán nézett a csoportra. Veron olyan kifejezéssel tekintett vissza rá, mint aki üdvözlést vár és készen áll visszajárni. A fiatal azonban félrekapta fejét s köszöntés nélkül haladt el mellettük. Veron megütözve, megbánóldva nézett utána...
XI.
A tisztelendő titkár ur azon poros, gyűrött reverendában, ahogy leszállt a Bécsből jövő vonatról, sietett a püspök lakosztálya felé. Egy bőrtáska

volt nála, amit hasztalanul akart a portás, inas a kezéből kivenni. Nem adta senkinek. Azzal együtt akart bemenni a méltóságához.

Csak hogy nem lehetett. A buszar a püspök dolgozószobájába vezette a titkár. Ő méltósága most fogadja a szalonban a négyzet választmányát. Várni kell, míg a fogadtatás tart.

A tisztelendő titkár egy fél órája tapossa már a szoba leg-hosszabb futószőnyegét. A házi tolar és a pápa arcképe közt: de a négyzet még mindig nem eresztí a méltóságát el.

A titkár ur az ancien regimébe is beillő finom és szép szalon-abbé. A legnépszerűbb, sőt legzse-ebetebb pap a megye székvárosában. A nők rajongnak érte — nemcsak, mert szép férfi, hanem, mert ő tartja azokat a lyrai hangnót. Majusi prédikációkat, amikkel elragadtatásba ejti a hallgatóságát. A nőről, a nőieszményről sohasem mondta még prédikálásából olyan kedves gyönyörű dolgokat, mint amilyenekkel a május aranyasája, szép prédikátora elbűvöli a székváros leányait

Halálra ítélt ujtörök vezeték. A bukaresti lapok jelentik Konstantinápolyból: A katonai törvényszék halálra ítélte Behedin Sarkint, Rabio drt pedig tizenöt évi fogházra ítélte. A két politikust, mint az ujtörök párt vezetőit, a háboru alatti kivégzések miatt vonták felelősségre.

Nagyaránya bélyeglepés. Rosenthal Henrik bukaresti bélyegkereskedő feljelentést tett a debreceni rendőrségen, hogy Bika-szállóbeli lakásáról elloptak 1000 korona értékű bélyegeket. Az elloptott bélyegeket török, hindu és afrikai postabélyegek. Telcs Pál egyetemi hallgató is jelentést tett a rendőrségen, hogy kilenc románbélyegző bélyegsoroyata, amelynek értéke 9000 korona, elveszett; a nyomra vezetőnek 500 korona jutalmat ad. A rendőrtég megindította a nyomozást.

Nagy hajókatasztrófiák. Bácsból jelentik: Genusból az a hír terjedt el, hogy a „Mafalda” gőzös Amerikából visszatérőben a kanadai öbölben és hirtelen utasával elsüllyedt. Ezt a hírt eddig még nem erősítették meg. — Weymouthból jelentik: A „Trevella” gőzös, amely Kalkuttából Kender- és ércrakományal utban volt, Weymouthnál zátonyra futott. Hír szerint 33 ember a tengerbe fullt, hét embert megmentettek.

Női felöltők, kosztümök. Komló Divatházban, megyeház mellett.

Stengel fogbetegeknek. Kazinczy-u. 6. december 1-től csak d. n. 2-5-ig rendel.

Bőrkecsyü férfi és női, eldál fead, hajtu, hajcsat, fogkefe, irrigator, gummi, pessarium, Olla gummi, bott gummi, mafozhoz gummi kapható Vitariumnál Pac-utca 16 Gyermek harisnya. Pólya gummi.

Férfi velour és filoz kulap-ujdonyságok Frank Edénél, vármegyeháza mellett.

Sándor Aladár és fivére fogászati és fogtechnikai laboratorium Széchenyi-utca 23.

Ellismert legjobb szabó úri lelkeműnek Frank Edénél, vármegyeháza mellett.

Hegedű hurok és felszerelések, citera hurok Gárdos zeneműkereskedésében püspöki palota. Vidéki kereskedőknek árengedmény.

Értesítem a t. bátoró közönséget, hogy e hó 24-től (jelmez bál) a Bika dísztermében ismét lehet fénykép felvételeket eszközölteini. Tisztelettel Burg Izid fényképész.

FOGASZATI MŰTEREM Schuszter Ferenc Váro-utca II. szám alatt.

Azon személyek, akik hamis híreket terjesztettek, az érvényben levő rendelkezéskéntalmóban szigorúan büntetendők.

SZINHÁZ.

A SZINHÁZAN MŰSORA

Ünökonal-színház

Péntek: B) bérlet: Drótos tót, operett. Szombat: Délután: Heidebergi diákélet, éssokos vigáték. Este C) bérlet: Bohém szerelem, Várasszegedű, operett.

Vigaszínház

Vasárnap délután: Piros bugyelláris, népszínmű. Este: Két árva, színmű.

A pénz. Hajdu Zoltán, a Debreczenből Kolozsvárra származott tehetséges hírlapíró „A pénz” címen poetikus, finom kabarédalt írt, melyhez Bródy Miklós dr. szerzett hangulatos, ötletes, muzsikát. Az értékes szerző dal-költője a Hegedűs és Sándor t. könyvkereskedésében kapható.

A színházi iroda hírei.

Két árva című francia regényes történet szombaton és vasárnap kerül színre a Vigaszínházban. — Heidebergi diákélet Honty Hanna és Várdi Lajos feléptével ma délután 4 órai kezdettel mérsékelt helyárakkal kerül színre a Csokonai-színházban. — Piros bugyelláris mérsékelt helyárakkal a legzesebb

és asszonyait... Hanem a nőieség kultuszának e bálványozott, itjn apostola, amint ott méri nagy léptekkel a puha szőnyeg hosszát: azt forgatja most elméjében, hogy a nő egyletnek különben igen tisztelt választmánya egy kissé többet fecseg odabenn, mint amennyi megengedhető — szemben egy püspökkel, akinek egyéb dolga is van, mint asszonyságok és kisasszonyok se eleje, se vége beszédének türelemmel odatar-tani fölshentelt fáleit.

Mikor a várakozó titkár a szőnyegajtó közelébe ér, mely a vörös szalonba vezet s amelyen át hallani lehet a püspök nyájas, mély hangját: olyankor mindig elszorul a szíve a másik ajtóra olyan képpel tekint, mint aki szeretne úgy elmenni innen, hogy ne kelljen többé soha visszajönni.

A püspök végre megzakadul. A négyzet választmánya küldetése sikerétől s a püspök udvariasságától elbájoitan vonult ki a szalonból, selyem szoknyák suhogásával, arany csuklóláncok csörgésével, szop-rán hangok halk, derült lár-

májával verve föl a rezidencia góth folyosójának templomi visszhangját.

A püspök belépett a dolgozó-termébe.

— Isten hozott flam! — Szólt vidáman a bókoló titkárhoz, kézcsokra nyujtva fehér, sovány kezét. — Azt hittem délután jössz. Annál jobb, hogy sietél. Megvárakoztattalak egy kissé? A te asszonyaid voltak itt, az egész májusi hallgatóság, mint négyzeti választmány. Valami nőparkiállítás van készülőben. Elkértek a győjteményemet, a himzéseket, ruhákat, csipkéket. Odaírtam nekik valamennyit. Hanem azért egy óra óta mindig fogják a reverendámat. Azt csak a szentírás merte volna mondani, hogy mulier taceat in ecclesia. Én nem vagyok szentírás: én végig hallgattam az egész választmányt. Biz ez nagy dolog volt. De azt meg kell adni, hogy az elnökük ép oly csinos, mint szép. Olyan helyes, okos kis beszédet tartott, hogy meg kellett csókolnom a homlokát érte.

Folyt. köv.

népszínművek egyike, vasárnap délután a Vigaszínházban. — Vasárnap a Csokonai-színházban délután O. Hilbert Janka felléptével a Koldus gróf operett, este Honthy Hanna felléptével a Csárdáskirályné operett lesz műsoron. — Boccacchio operett, melyet Káldor Dezső rendez, kedden kerül először színpadra a Csokonai-színházban. Főbb szerepeket játszanak: O. Hilbert Janka, Ocskai Kornél, Káldor Dezső, Árkosi, Szigeti, Makkai Magda, Székely Gyula és Várnai.

Radzirow Katalin négy felvonásos drámát az orosz életből mutatja be az Apello.

A sehonnai, dráma négy felvonásban. Kézkívánatra mutatja be ezt a kiváló filmet szombat és vasárnap az Urania.

Fehér családi műsor az Arany Birta mozivarietében. Az e heti műsor, mely általános sikert aratott, még csak ma és holnap lesz műsoron.

Törvénykezés

§ Kivégestek egy rablót. Budapestről jelentik: A pestvidéki törvényszék rögtönítélő bírósága halálra ítélte rablás bűntette miatt **Ábrahám János** közművest és **Horváth János** gyári munkást, akik a múlt év december végén a vécseői országúton **Liebs Nándor** parasztgazdát kirabolták. A halálos ítélet kihirdetése után a rögtönítélő bíróság begyomlani tanácsosa alakult át és az ügy iratait felterjesztette a Kúriához. Az iratok visszaérkeztek a törvényszékhez, ahol vasárnap délután hirdette ki Kecskeméthy Gyula táblabíró, a rögtönítélő bíróság elnöke a Kúria döntését. Eszerint Horváth János halálos büntetését kegyelemből elengedték és 15 évi fegyházbüntetésre változtatták át. Ábrahám János kegyelmi kérvényét a Kúria elutasította. Ábrahámot hatfőn reggel a Margit-kőruti fogház udvarán kivégezték.

A reggelig tartó jelmezes táncmulatság január hó 24 én az ARANY BIRTA DISZTERMÉBEN lesz megtartva.

Friss Gerbeaud és Manner desszertek, csokoládé, cacao, cukorka, tea és szardínia :: állandóan kapható ::

Burg Samuel fűszer- és esomegyesítőben, Kossuth-utca 18. Csokonai színházal szomszéd.

Azok személyek, akik hamis híreket terjesztettek, az érvényben levő rendelkezések értelmében szigorúan büntetendők.

MEGNYILT!
Aczél és Deutsch
Kereskedelmi ügyvékségi és ingatlan forgalmi irodája
Arany János-u. 2.
(Hungária-palota.)
Elfogad megbízásokat Kereskedelmi ügyletek, ingatlanok vétel és eladására.

Lindenfeld J. Jenő
Fűszer- és rövidáru nagykereskedő,
Degenfeld-tér 7. szám.

Figyelmébe ajánlja viszonteladókknak a nagy választékban újonnan érkezett rövid és norinbergi árúkat, valamint papírzsákokat minden nagyságban :: ::

Mindenki tudja,
hogy a legjobb helyek, Kottán kolmek, Gássok, Női és Férfi fehérneműek, Női és Férfi harisnyák, Vászna k. Barohetek, Kartonok, Hefrek és Grenadinok a legolcsóbb árúkat árazzák... kapható kizárólag...
BRÜLLERNŐ
divatházban,
Piac-utca 29. (Városnázaval szemben)
1 gariga gépcérna 12"- K.

Sapkgyártási vállalatnál
Széchenyi-utca 16. keresztpótlot
Modern férfi és fiú sapkák 24 órában belül készülnek, ugyszintén készen is kaphatók

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy
Tüzifa
telepemen Miklós-utca végén Szoboszlói ut 1. szám alatt megnyitottam, ajánlok tölgy- és akácfaát olonként és aprítva házhoz szállítva legolcsóbb naplárak mellett. Pontos mérlegelésért és kiszállításért felelősséget vállalok. Kereskedőknek és szatárosoknak előnyös á. Rendeléseket felvesszék Piac-utca 58. II. em. 38. ajtó és telepemen. Szíves támogatást kér
Polyánszky Orosz
tüzifa kereskedő.

Fuvarozást egy stráfszekérrrel, valamint kocsival helyben és vidékre olcsón elvállal
BLUM, Hatvan-u. 34.

APRO HIRDETÉS.

<p>POSTA. Gavallér urimber olyan szép, csinos és művelt lány vagy fiatalasszony barátságát keresi ki tetteiről senkinek nem tartozik számadással, s ki egy nemes lelekről a szomorú leleket elosztani képes. Ha feltalálom, akit keresek, annak ellenem kilogass nem lesz. Csakis részletes és teljes című leveleket veszek ügyembe, viszont férfi becsületességével garantálom a teljes titoktartást. Hivatásukat kimeljenek. Ajánlatokat a Kadóhivatal „Boldogság” jellegű slatt w. vaduit.</p>	<p>ELADÁS. Családi ház szonnal átvenhető, lakással és üzlettel eladó. Értekezhetni Egyház-tér 5. cipészüzlet. Eladó házhelyek 200-300 négyzetméter területűek a Gyermekmenhely mellett. Mester utca végén Csigekeleti utcára és Balmazújvárosra, fronttal. Értekezhetni Gázós Barjánál, Kossuth utca 17.</p>	<p>KERESLET. Aranyat, ezüstöt, briliánsokat magas árral veszek Schiffman ékszerész, Piac-utca 67. sz. Kölnbejárati butorozott szobát keres nőtlen fotiszivisselő. Ajánlatok Vasbutorgyárba intézendők. VEGYÉS. Román nyelvre mindenféle kérvényeket írok. Balmovits, Piac-utca 30. sz. Zengorázai tanult gyakorított tanárnő könnyű módszerrel, jutányosan. Megbeszélések: 2-4. — Cím a kiadóhivatalban. Román nyelven kérvényeket készítetek Schwarz, Széchenyi-utca 81. Singer varrógépeket legjobban javít Keszler A. műszerész, Széchenyi-utca 1. Román nyelvre írunk és fordítunk bármilyen kérvényeket. Ogonovskij és Gabányi, Kossuth-utca 11., dr. Ballay iroda. Fehérméző gyermekmunkavarrás, moderná harisnyafeljelés vagy bármilyen kézmunka jutányos áron készíti Csapó u. 38. sz.</p>
<p>VÉTEL. Veszek és adok mindentele ékszer, aranyat, ezüstöt és drága követeket. Krámer József, József kir. herceg-utca 3. Szépirodalmi könyveket jó állapotban levőket veszek. Cím a kiadóban. Jókarban levő vaskályhát (esetleg Meidinger) keres megvételre a „Gyermekdivatház. Ajánlatokat kérjük délelőtt 9-10 ig eladni. Simonyi-utca.</p>	<p>Vargafa száraz. Bükk- és tölgyfa vagonszámra és kicsinyben is kapható Korona Konyaggyár Irodájában Bethlen-u. 23.</p>	<p>Komplet fekete tölgy ebédlő-butor eladó. Kút-utca 10. Börgarnitúra diványok, hecserek, matracok, Schöberli és Száto kárpitosnál, Hatvan- és Zugó-utca sarok Művészcsimbalom teljesen jó karban levő eladó. Cím a kiadóban meg tudható. Viszonteladók mosószappant esőrendűt beszerezhetnek Vadászánál Kötő-u. 11.</p>

Szivarkahüvelyek
legfinomabb minőségekben, Antinicotin-os (vattás) nagy választékban. Kapható nagyban és kicsinyben a
Hegedüs és Sándor R.-T.
papírkereskedésben.

JÉGSZÓDA, VESZÉK
Ia. háziszappan, szappantörző szóda, és mindenemű fűszer, gyarmatárak legelőnyösebben beszerezhetőek
Gyémánt Géza és Tsa
fűszernagykereskedőknel,
Debreczen, Piac-utca 58. szám.

LEGSZEBB
női flór harisnyák. Finom fekete és színes férfiharisnyák, zephírek, vásznak és chiffonok, női és férfi zsebkendők a legolcsóbban beszerezhetőek
FISCHER és BLUM
röfös-, kötött-, szövött- és rövidáru kereskedésében,
Csapó-utca 12. szám.

SCHARF szeszfőzde,
Csák-utca 3.
Cipő- és csizmaárúk
valamint
férfi- és fiú kalapok
Sevilla formában is minden színben nagyban és :: :: kicsinyben kaphatók :: ::
Özv. KOVÁCS IZSÓNT,
Csapó-utca 18.

Ház eladó !!
Nyugati-utca 32.
Értekezni:
ÖHLBAUM iroda,
Piac-utca 75. szám

Feljelés szerkesztő:
Dr. HEGEDÜS LORÁNT
Kiadó:
HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv. társ.
Cenzurat de Sublocotenentul Hortá